

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בששת התפילה

פְּרִשֶׁת בְּמִדְבָּר

כז' אייר תשע"ט

הפטרה: והיה מספר בני ישראל

יציאת השבת ה"ת 21:08

42 לעומר | פרקי אבות ה'

ביום ראשון יום שחרור ירושלים וחילולת שמואל הנביא
מברכים חודש סיון שיחול ביום שלישי
המולד בליל שני בשעה שתיים, 54 דקות וחלק אחד
גיליון 532

יציאת השבת:

20:26

ירושלים: 20:22

כניסת השבת:

19:12

ירושלים: 19:04

ממדבר סיני לירושלים ע"ה"ק

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

עם ישראל הולך במדבר סיני במשך ארבעים שנה. בהליכתו יודע העם עליות ומורדות, הוא מנסה את ה' ונפגע, אך גם שומע דברי עידוד ונחמה. (ויקרא יט, כג): "וכי תבאו אל הארץ ונטעתם קל עץ מאכל..."
העם שומע, עוד נגיע אל הארץ המובטחת, עוד נזכה לטעת עצים וכרמים!

בדומה לכך, עם ישראל לאחר כמעט אלפיים שנה קורא את נבואות הנחמה ומצפה מתי נבואות אלו יתגשמו. והנה בדורות אלו התקיימו בנו חזון הנביאים, חזון העצמות היבשות של יחזקאל הנביא קרם עור וגידים, מתוך השואה האיומה שאיימה לכלות את עמנו, אותן העצמות התחברו ונהיו לעם השב לארצו. על אף אויבנו שניסו לאבדנו ובעזרת ה' לא עלתה בידם, ולא עוד אלא שבכל מלחמה הורחבו גבולות הארץ, עד אשר במלחמת ששת הימים זכינו לראות את ירושלים מאוחדת תחת ריבונות ישראל.

יום ירושלים נקבע ליום כח' באייר, יום בו זכינו לשחרור העיר משלטון זרים אכזרים, ליגיונרים ירדניים, שצלפו באזרחי ירושלים ההולכים לתומם ונפלו חללים. באגדות החורבן מסופר כי ביום בו נשרף המקדש עמדו פרחי כהונה ומפתח ההיכל בידם, והם זרקו אותו כלפי השמים קודם שיפלו ללהבות, ואמרו שיר של יום, ולא הספיקו לומר (תהלים צד, כג): "וַיִּשָּׁב עֲלֵיהֶם אֵת אוֹנָם וַיִּכְרַעְתֶּם יַצְמִיתֶם, יַצְמִיתֶם..." ונפלו ללהבות. כמעט אלפיים שנה אחרי, היום בו שוחררה ירושלים, יום רביעי כח' באייר תשכ"ז. אותו מזמור, מתקיים הפסוק (שם, ד): "כִּי לֹא יִשָּׁה ה' עִמּוֹ וְנִחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב": מפתח 'הר הבית' חזר לידנו, היצמיתם התקיים באויבנו, ואנו זכינו לחזות בשוב ה' לציון. מתוך תפילה לגאולה השלימה במהרה בימנו, אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוריק. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

שמואל הנביא

יום כ"ח באייר, יום שחרור ירושלים, הוא יום ההילולא של שמואל הנביא, אשר עסק בתכנון בניין המקדש בניוית ברמה.

יש המשערים ששמואל הנביא היה משבט אפרים, שכן על אביו, אלקנה, נאמר כי מוצאו "מִהָרַם אֶפְרַיִם" ושהוא "אֶפְרַתִּי". עם זאת, על-פי מגילת היוחסין שלו המופיעה בדברי הימים, נראה שמוצאו משבט לוי והוא היה מצאצאי קורח. ככל הנראה, היה בן למשפחת לויים שהתגוררה בקרב שבט אפרים.

עוד בטרם לידתו הוקדש שמואל, על ידי חנה אמו, לעבודת האל, והובא למשכן שילה, עוד בהיותו פעוט, שם גדל וחונך על ידי עלי הכהן הכהן הגדול של אותה תקופה, שם גם קיבל את נבואתו הראשונה בהיותו נער. חז"ל מפרשים את הפסוק "וּמִוֶּחֶה לֹא יֵעָלָה עַל רֹאשׁוֹ", שנאמר בנבואה לחנה מרם לידתו, כי שמואל הוקדש מלידתו להיות נזיר עולם שנאסר בתספורת.

על פי המסופר בספר שמואל א' לוקים מתגלה וקורא לשמואל בלילה, כאשר הוא ישן בהיכל ה', היכן שנמצא ארון האלוהים; בשלוש הפעמים הראשונות חשב שמואל שעלי קורא לו וקם לקראתו אך בפעם הרביעית בהדרכתו של עלי, הבין שהאל קורא לו. האל סיפר לו על עונשם של בני עלי וביקש משמואל, לספר לעלי את הדברים אשר אמר לו. לאחר התגלות האל שמואל זכה לתואר נביא.

לאחר מותם של עלי ובניו, שמואל יורש את תפקידם. מנהיגותו של שמואל התאפיינה בכך שהייתה בעיקר רוחנית, בה נשמר מקומו של האלוהים כמנהיג המרכזי "ה' אלוהיכם מלכים", ואילו הנביא משמיע את דבריו ואת רצונו, בדומה למנהיגותו של משה. דגם ששמואל רצה להקים בעם ישראל. אבל העם רצה מנהיג בשר ודם, שיצא בראש העם ככל העמים, ולכן נדחתה תפיסתו של שמואל.

שמואל המליך את מלכי התקופה: שאול המלך, שהקים וייסד את הממלכה הישראלית המאוחדת, ודוד המלך שהמשיך, גיבש והרחיב את מפעלו של שאול בכיבושים גדולים. תקופת שאול מתאפיינת בכך, ששמואל ממשיך לשמש כמנהיג רוחני לצד שאול, דבר שכנראה גורם לתקלות בהנהגה ולהדחתו של שאול. המקרא מתאר יחסים מורכבים בין שמואל לשאול.

יחסי אהבה של אב ובן, אשר מתחלפים ליחסים קשים שיש בהם כעס, צער ופחד. אף בשעת מצוקה גדולה של שאול, בעת מלחמתו האחרונה, כאשר שאול נלחץ ומעלה את שמואל באוב, שמואל לא מגלה אמפתיה כלפי שאול, והוא ממשיך בכעסו ומדבר איתו קשות. במקרא מסופר שכאשר ביקש שאול להרוג את דוד, קיבל האחרון מקלט אצל שמואל. כאשר באו חייליו של שאול לבקש את דוד, כולם התנבאו ואחריהם שאול בעצמו, שבא לבקש את המלך המיועד.

על פי המסופר במקרא, מנהיגותו של שמואל התאפיינה בכך שהוא נהג לתור בין הערים והעיירות, על מנת להיות זמין לאנשים, ולא המתין לבואם של המתדיינים אל מקום מגוריו.

שמואל נפטר זמן קצר לפני סיום תקופת מלכותו של שאול המלך ונקבר ברמה, עירו. ביומן המסע של רבי בנימין מטודלה, שביקר בארץ בשנת 1173, מתואר שהצלבנים, במעברם דרך רמלה שזוהתה על ידם כ"רמה", מצאו במקום את עצמותיו של שמואל הנביא, והביאו אותן יחד איתם, וקברום מחדש בנבי סמואל.

על פי המסורת, תאריך פטירתו היה בכ"ח באייר. ביום זה מגיעים יהודים להתפלל במקום שקיבל בתקופה מאוחרת יותר את הזיהוי כקברו של הנביא - בנבי סמואל.

ברכת הילדים לערב ראש חודש סיון

תפילה מאת השל"ה הקדוש להתפלל על ילדיו וב"ב בערב ר"ח סיון ובחג השבועות שהוא זמן מסוגל

אתה הוא ה' א-לקינו עד שלא בראת העולם, ואתה הוא א-לקינו משבראת העולם, ומעולם ועד עולם אתה א-ל, ובראת עולמך בגין להשתמודעא אלקותך באמצעות תורתך הקדושה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "בראשית", בשביל תורה ובשביל ישראל, כי הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם מפל האמות, ונתת להם תורתך הקדושה, וקרכתם לשמך הגדול:

ועל קיום העולם ועל קיום התורה בא לנו ממך ה' א-לקינו שני צוויים, פתבת בתורתך "פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אתם את בניכם, והפננה בשתייהן אחת, כי לא לתהו בראת כי אם לשבת, ולקבוד בראת יצרת אף עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ובכן אבוא אליך ה' מלך מלכי המלכים, ואפיל תחנתי, ועיני לך תלויות עד שתחנני ותשמע תפילתי להזמין לי בנים ובנות, וגם הם יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות לתקלית שהם ואני פלנו נעסקו בתורתך הקדושה ללמוד וללמוד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך לאהבה וליראה את שמך:

אבינו אב הרחמן, תן לכלנו חיים ארפים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים כמו שהתפלל אברהם אבינו "לו ישמעאל יחיה לפניך", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה, "ביראתך":

כי על פו, באתי לבקש ולחנן מלפניך שיהא זרעי וזרע זרעי עד עולם זרע פשר, ואל ימצא בי ובזרעי ובזרע זרעי עד עולם שום פסול ושמן, אף שלום ואמת וטוב וישר בעיני א-לקים ובעיני אדם, ויהיו בעלי תורה, מארי מקרא, מארי משנה, מארי תלמוד, מארי רזא, מארי מצוה, מארי גומלי חסדים, מארי מדות תרומיות, ונעבדך באהבה וביראה פנימית, לא יראה חיצונית, ותן לכל גויה וגויה מהם די מחסורה בכבוד, ותן להם בריאות וכבוד וכן, ותן להם קומה ופי וחן וחסד, ויהיה אהבה ואחווה ושלום ביניהם, ותזמין להם זוגים הגונים מזרע תלמידי חכמים מזרע צדיקים, וגם זוגים יהיו פמותם ככל אשר התפללתי עליהם, כי יזכרון אחד עולה לכאן ולכאן:

אתה ה' יודע כל תעלומות, ולפניך נגלו מצפוני לבי, כי כונתי בכל אלה למען שמך הגדול והקדוש ולמען תורתך הקדושה, על פו ענני ה' ענני בעבור האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ובגללם תושיע בנים להיות הענפים דומים לשרשם ובעבור דוד עבדך רגל רביעי במרפבה, המשוור ברוח קדשך: שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרכיו: יגיע כפיד כי תאכל אשריד וטוב לך: אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בגיד בשתלי זיתים סביב לשלחנך: הנה כי בן יברך גבר ירא ה': בירכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חייך: וראה בנים לבגיד שלום על ישראל: אנא ה' שומע תפלה יקים בנו הפסוק "ואני זאת בריתי אותם אמר ה', רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיד, לא ימושו מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם":

"יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי":

הלכות תלמוד תורה לילדים

א. מצות עשה ללמד את בנו תורה, שנאמר: ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם. וכן חייב ללמד את בנו, שנאמר, והודעתם לבניך ולבני בניך. וכן מצוה על כל חכם מישראל ללמד תורה לתלמידים, שנאמר ושננתם לבניך, ואמרו בספרי, לבניך אלו תלמידים, שכן אתה מוצא בכל מקום שהתלמידים נקראים בנים, שנאמר (מלכים ב, ג, א), ויצאו בני הנביאים, מכאן לתלמידים שנקראים בנים. והרב קרוי אב, כמו שאמר אלישע (מלכים ב, ב, ב) 'אבי אבי רכב ישראל ופרשיו'.

ב. המלמד את בנו חברו תורה זוכה ויושב בישיבה של מעלה. וכל המלמד את בנו עם הארץ תורה, אפילו הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה, הוא מבטלה בשבילו, שנאמר (ירמיהו טו יט), 'ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה'. ובגמרא סנהדרין (צט:): אמרו: "כל המלמד את בנו בחירו תורה כאילו עשאו".

ג. חייב אדם לחנך את בניו לתלמוד תורה, משחר נעוריהם, כמו שנאמר (משלי כב, ו), 'חנוך לנער על פי דרכו גם כי יקין לא יסור ממנה'. ולכן משיתחיל התינוק לדבר, על אביו ללמדו פסוק 'תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב', ופסוק 'שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד'. ואחר כך מלמדו פסוקים פסוקים מכל התנ"ך. וירגיל אותו מילדותו לברך ברכות הנהנין, וברכת אשר יצר, ולענות אמן על כל הברכות שישמע. ולא יניח אותו לישון עד שיקרא קריאת שמע לפני שישן. עד שיהיה כבן שש שאז מוליכו אצל מלמד תינוקות. וכן חייב ללמד את בנו, שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך. וכן מצוה על כל חכם מישראל ללמד לתלמידים תורה, שגם הם נקראים בנים.

ד. חייבים להושיב מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר ללמד תורה לתינוקות של בית רבן, שעליהם העולם עומד, שאין העולם מתקיים אלא בזכות הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, שהוא הבל שאין בו חטא. וכל עיר שאין שם "תלמוד תורה" שלומדים בו תינוקות של בית רבן, מחרמים את אנשי העיר עד שיושיבו מלמדי תינוקות בתלמודי תורה. ואין מבטלים התינוקות של בית רבן מלימודם, אפילו לבנין בית המקדש.

ה. אשרי אדם המחנך את בניו לתורה וליראת ה' טהורה, ועושה כמיטב יכלתו לחנכם בישיבות. וכל זכויות שעושה הבן במשך חייו הוא זורעו וזרעו, הכל נוקפים לזכותו של האב הזה. כי "ברא מזכה אבא", וזכות הרבים תלוי בו. אשרי שזה ילד אשרי שזה גידל, ועליו נאמר 'ישראל אשר בך אתפאר'.

(מתוך קצת "ש' ללקוט יוסף").

לעילוי נשמות אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז



עלון זה מוקדש:

לרפואת: אברהם ולאח ציטרון. שרה בת שמחה. מרים יהודה. ציפורה יהושע לוי. ביבה אלימלך. ישי הלוי. עזר בן עישה. תקוה בת עזיזה. אלגרה בת ג'אן. אסתר בת זוהרה. מול בת ענולה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולמנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. מיטל מוריה אדרי הי"ו. להחזרת נעדר צה"ל ושביו ובהם: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן, יהונתן פולארד הי"ו. לעילוי נשמות: הגר"ע יוסף זצוק"ל. הגר"מ אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן. הרב שלמה צורף. יונה יונה. סופר מנחם. אליאור קדושים. הרב אברהם צוקרמן. יצחק עמירה. נדיר נחום. נסים כהן. חבי צעדי. יצחק בן מוזל מורחי. מרדכי ומשה מורחי. ישראל אברהם נתן. אברהם אוהיון. מרדכי צאני. ראובן אלון בן נסים. יצחק ועמרם אטיאס. ר' חיים אוהננה. לוי יצחק אמדי. אורן מועלם. אליהו טויטו. דוד חג'בי. דוד גרוסברג. יואל דללי. עמוס דמרי. סימנטוב משה יהודה. ישראל בן גמרה. רבי דוד הכהן. ישראל בן שושנה. נעים משה. אהרן מורחי. יצחק ושמחה אילון. נסים וסוליקה שושן. יצחק ולאח אסטרונג. נדירה שמעון. מנרה לוי. לויט שבת. אסתר בת תורא. אסתר חדר. חנה יצחקי. דינה פונדק. אליהו בת פריחה. תירצה יגדון. אסתר וענבר נחום. דניאל אלמליח. אליהו אדרי. נסים מלי. מרים וענונו. עזיזה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. נעמה בת מג'ודה. לואיזה מדר. זוהרה בת חנה. עליזה כהן. שרה אוליאל. יוכבד ועקנין. חסידה ששפטוט. עישה דקן. ברכה סופר, רותי אטל. סבטלה בת אולנה. אסתר איבני. כמסיה רדי. כמסיה כהן. אליס טובול. אילה שחר. רבקה ישעיהו. אריאל דרסעובר ז"ל. ולע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שנדר, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וצ'צ'יליה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.

למעניינים להשתתף בדוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה